

Diskriminering och kränkande behandling av barn med funktionsnedsättning

Barnrättsdagarna 14 april 2015

RBU

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar

RBU, Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar

- **Agnetha Vikenger**, förbundsordförande
- **Lotta Rapacioli**, förbundsjurist

RBU

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar

RBU, Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar

- Startade 1955
- Familjeorganisation för familjer som har barn med rörelsehinder/funktionsnedsättning
- Ca 11 000 medlemmar organiserade i 26 distriktsföreningar över hela Sverige

RBU

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar

RBU, Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar

RBU representerar bland annat diagnoserna:

- ❖ Cp, cerebral pares
- ❖ Flerfunktionshinder
- ❖ Ryggmärgsbräck
- ❖ Muskelsjukdomar
- ❖ Hydrocefalus
- ❖ Medfödd benskörhet (osteogenesis imperfecta, OI)
- ❖ Kortväxthet
- ❖ Plexusskada
- ❖ Prader Willis-syndrom
- ❖ Adhd

RBU

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar

RBU, Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar

RBU arbetar främst inom tre områden, de "tre benen":

Gemenskap

- Träffa andra familjer i samma situation
- Stärka varandra
- Roliga aktiviteter

Kunskap

- Kunskapsinhämtning om diagnosen
- Ta del av den senaste forskningen

Påverkan

- Intressepolitisk påverkan

RBU

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar

Vad menas med diskriminering?

Diskrimineringslag (2008:567)

1 § Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett **kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.**

4 § I denna lag avses med diskriminering:

direkt diskriminering: att någon **missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas**, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

indirekt diskriminering: att någon **missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt** som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,

bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana **åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits** för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
- andra omständigheter av betydelse,

trakasserier: ett **uppträdande som kränker någons värdighet** och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

sexuella trakasserier: ett **uppträdande av sexuell natur som kränker** någons värdighet,

instruktioner att diskriminera: **order eller instruktioner att diskriminera någon** på ett sätt som avses i 1–5 och som lämnas åt någon som står i lydads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

Vad menas med kränkande behandling?

Kränkande behandling

Utöver det skydd som diskrimineringslagen ger mot diskriminering av barn och elever i skolan, finns även Skollagen som skyddar elever och barn mot det som kallas kränkande behandling och mobbning. Kränkande behandling kan vara att en elev kränker en annan elev, eller att skolpersonal kränker en elev.

Kränkande behandling kan vara:

Verbal: skällsord, förolämpningar, sprider rykten

Social: utfrysning, miner, blickar

Fysisk: slag, knuffar, tafsningar, förföljelse

Text och bild: sms, mms, lappar, klotter, e-mejl, bloggar, chattsidor

(Källa: Diskrimineringsbyråns hemsida)

RBU arbetar förebyggande men handhar inte direkta diskrimineringsärenden

Vi påverkar t.ex. genom våra årsrapporter som går att ladda ned på rbu.se:

2014 - Den ljusnande framtid är vår...?

2013 - Hjälpmedel var god dröj

2012 - Åt var och en efter behov?

2011 - Skolad eller spolad?

2010 ... utom Emma, för hon fick stanna hemma

2009 - Vem bryr sig

2008 - Men dom har ju fått det så bra!?

2007 - Assistans med Barnen i Centrum

2006 - Leka för livet

Min historia

1979 kom mitt liv
att för alltid
förändras...

RBU

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar

Exempel på diskriminering/kränkande behandling från Fredriks liv

- Han fick inte vara med på gymnastiken som låg en trappa ner (för han kunde ju ändå inte gymnastisera)
- Inte följa med klassen på vissa utflykter och muséer, p.g.a. otillgänglighet
- Han var hänvisad till att bara vara på bottenvåningen i skolan

RBU

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar

Fyra fall från verkligheten (med
fingerade namn)...

RBU

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar

Skolutflykt

Theo (9 år, cp-skada)

Hela klassen ska åka på sommarutflykt med en skärgårdsbåt, utom Theo. Fröken säger att då båten tyvärr inte är lämpad för rullstolar får han hitta på något annat kul istället. Detta är inte första gången, senast var när klassen skulle gå på bio och Theo inte fick följa med.

RBU

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar

Avslag personlig assistans

Ida (5 år, muskelsjukdom)

Idas föräldrar har i två års tid ansökt om personlig assistans till Ida men fått avslag med hänvisning till det s.k. föräldraansvaret. Då Ida har behov av mycket hjälp både dagtid och nattetid är nu hennes båda föräldrar slutkörda. Även hennes storasyster och lillebror drabbas av föräldrarnas trötthet.

Vad är egentligen bäst för Ida?

RBU

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar

Korttidsvistelse

Samir (11 år, ryggmärgsbråck)

Samir har under flera år varit berättigad till korttidsvistelse utanför det egna hemmet en helg i månaden. Nu har han fått besked om att Försäkringskassan drar in denna LSS-insats då de anser att Samir, även utan korttidsvistelsen, har goda levnadsvillkor.

Han har trivts så bra på korttidshemmet där han träffat många andra barn med liknande funktionsnedsättningar. Det har verkligen varit någonting Samir har sett fram emot och hans föräldrar intygar att han varje gång kommit hem därifrån glad och med ny energi. Samirs kompis Greta, som är lika gammal, har samma diagnos och med väldigt lika förhållanden, får behålla sin korttidsvistelse.

RBU

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar

Att bli sedd och respekterad

Linnea (16 år, flerfunktionshinder)

Linnea har flerfunktionshinder och inget eget tal. Hon kommunicerar via en symbolkarta (bliss) och en stor del av dygnet har hon personlig assistans. Hon upplever mycket sällan att någon (utanför familjen) pratar med eller lyssnar till henne och definitivt inte att någon frågar efter hennes åsikt. Man pratar med assistenten och tittar knappt på Linnea. Värst är det i skolan, där känns det som om ingen bryr sig.

RBU

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar

Barnkonventionens fyra grundprinciper

Art 2. Varje barns lika värde

Art. 3: Principen om barnets bästa

Art. 6: Rätten till utveckling

Art. 12: Rätten att bli lyssnad till och få sin åsikt respekterad

RBU

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar

Theo: Skolutflykt

**Ida: Avslag personlig
assistans**

Samir: Korttidsvistelse

**Linnea:
Att bli sedd och
respekterad**

RBU

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar

Hur kan det bli bättre?

Att barnkonventionen blir lag

Idag är den transformerad i lagstiftningen vilket innebär att Sverige är folkrättsligt förpliktigt att följa konventionen, men vid en krock med nationell lagstiftning går nationell före. Att göra den till svensk lag/inkorporera den skulle ändra på detta.

Att Sverige ratificerar barnkonventionens tredje tilläggsprotokoll –
en individuell klagomekanism för barn

Enhetliga beslut

Det ska inte spela någon roll var man bor och vilken handläggare man får

Att de goda intentionerna inte glöms bort i praktiken

Tex. LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) fick år 2011 en ny paragraf, 6 a§, där principen om barnets bästa slogs fast.

Frågor?

